

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

In Siberia written letters on birch bark
Inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
Iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Vēstules nākamībai

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

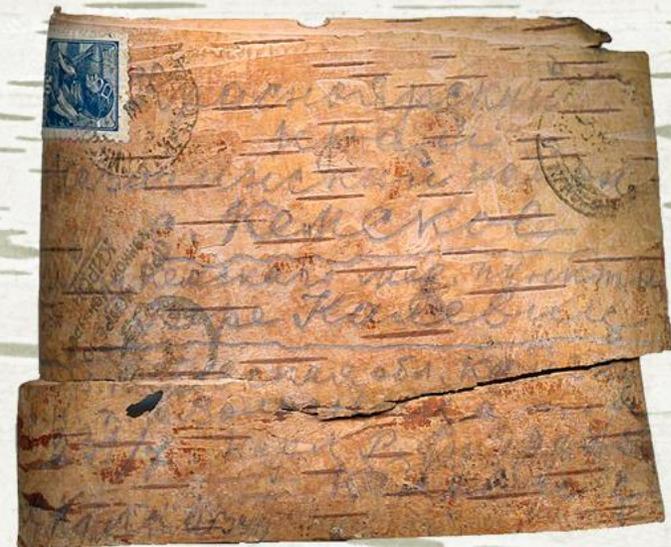
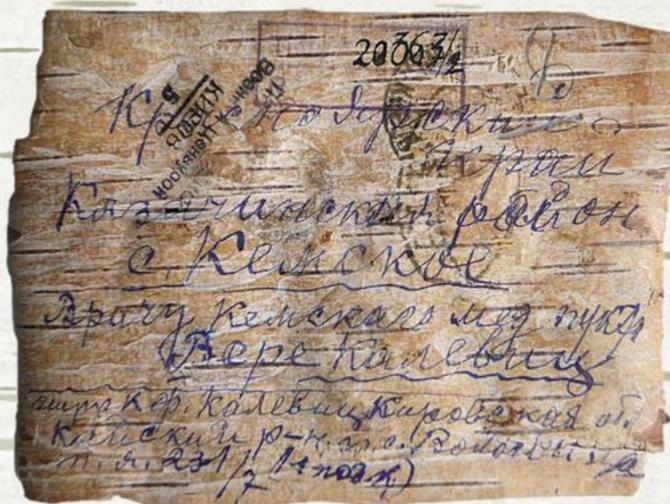
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāse
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Kārļa Roberta Kalevica (1877-1945) vēstule sievai Verai (1890-1972), sūtīta no Kirovas apgabala Vjatlaga nometnes 1. lagpunkta uz Krasnojarskas apgabalu Kazačinskas rajonu. 1943. gada 30. janvāris. Ar kara cenzūras un pasta zīmogiem. Šī ir 21Kārļa sūtītā vēstule sievai TMNM 20363/1

Kārļa Roberta Kalevica (1877-1945) vēstule sievai Verai (1890-1972) sūtīta no Kirovas apgabala Vjatlaga nometnes 1. lagpunkta uz Krasnojarskas apgabala Kazačinskas rajonu. Ar kara cenzūras un pasta zīmogiem. 1942. gada 1. oktobris. TMNM 20363/2

Kārļa Roberta Kalevica (1877-1945) vēstule sievai Verai (1890-1972) sūtīta no Kirovas apgabala Vjatlaga nometnes 1. lagpunkta uz Krasnojarskas apgabala Kazačinskas rajonu. 1944. (?) gada aprīlis. Ar kara cenzūras un pasta zīmogiem. OMF 332/1

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

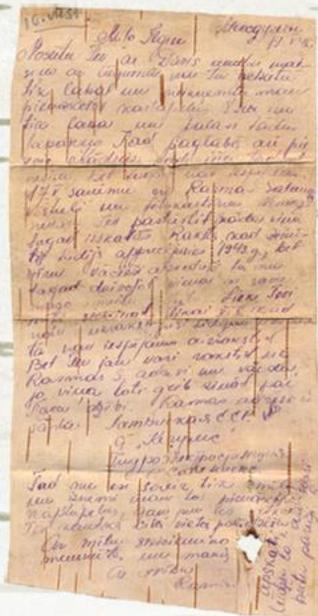
Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Kārļa Roberta Kalevica (1877-1945) vēstule sievai Verai (1890-1972) sūtīta no Kirovas apgabala Vjatlaga nometnes 1. lagpunkta uz Krasnojarskas apgabala Kazačinskas rajonu. 1944. gada 16. oktobris. Ar kara cenzūras un pasta zīmogiem. OMF 332/2

Rasma Kraukles (1927-2008) vēstule māsiņai Ilgai Silgailei (1924-2011), sūtīta no Krasnojarskas apgabala Meždurečjes sādžas uz Krasnojarskas apgabala Leļbjažnas sādžu. 1945. gada 19. maijs. DoM 7301

Sibirijā izgatavota dzejas grāmatīņa no bērza tāss, kurā savu dzīves stāstu par laiku no 1928. gada janvāra līdz 1943. gada 1. novembrim dzejā uzrakstījis Lilija Binava-Binaus. 1944. gads. TMNM 40827

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

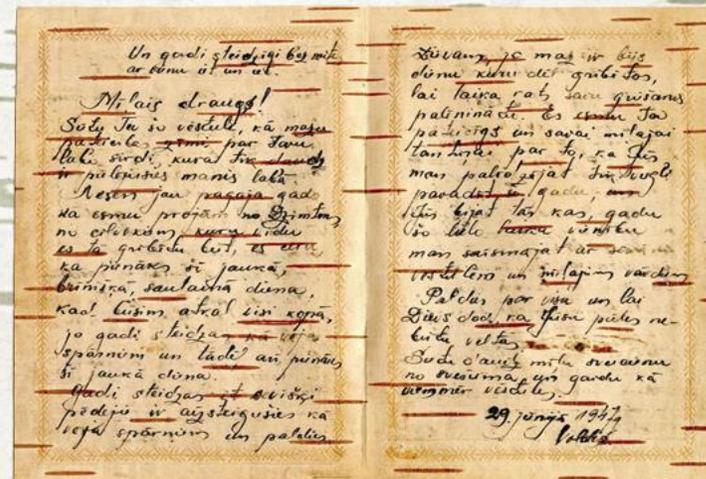
Atpakaļ

Apsveikuma kartiņa uz bērza tāss, kuru 1947. gada Vasarsvētkos savai mātei Marijai Meijerei sūtījis izsūtījumā Urālos esošais Ernests Ķirķis. 1947. gada 23. maijs. CVVM 230016

Vēstule - apsveikums meitai Skaidrītei, ko no Irkutskas apgabala Ozerlaga uz Kuldīgas apriņķa Kabiles pagastu sūtījis Arnolds Driķis. 1956. gads. TMNM 40623

Apsveikuma kartīte uz bērza tāss, kuru bijušais Latvijas Centrālās Padomes dalībnieks Voldemārs Mežaks (1914-1985) nosūtījis no ieslodzījuma vietas nometnē Taišetā savai paziņai Teklai Rivarai Rīgā. 1947. gada 29. jūnijs. OMF 5159

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

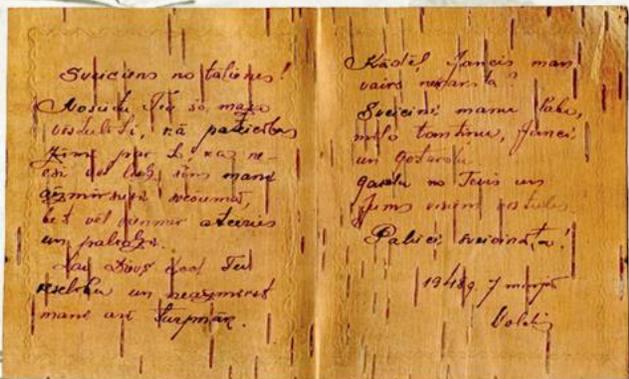
In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

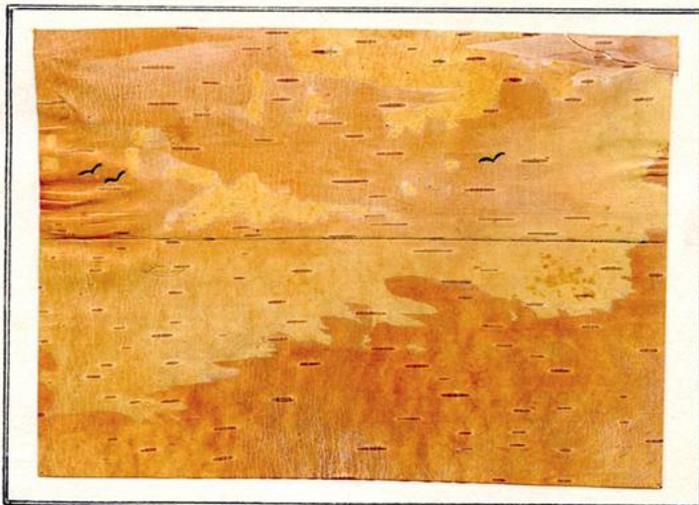
Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

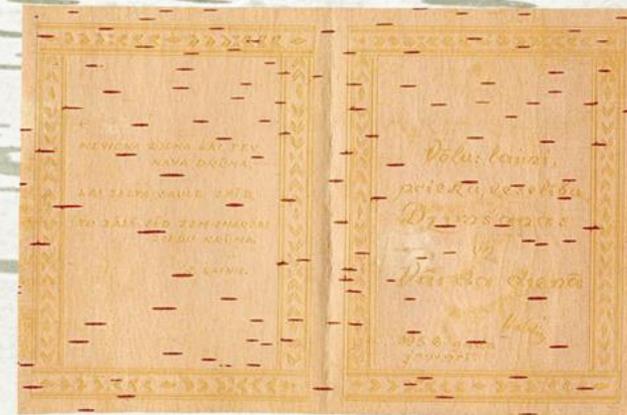

Apsveikuma kartīte uz bērza tāss, kuru Voldemārs Mežaks (1914-1985) nosūtījis no ieslodzījuma vietas nometnē Taišetā Teklai Rivarai Rīgā. 1948. gada 7. maijs. OMF 5160

1955. gada

Apsveikuma kartīte uz bērza tāss, kuru Voldemārs Mežaks (1914-1985) nosūtījis no ieslodzījuma vietas nometnē Taišetā Teklai Rivarai Rīgā. 1955. gada 14. oktobris. OMF5158-1

Apsveikuma kartīte uz bērza tāss, kuru Voldemārs Mežaks (1914-1985) nosūtījis no ieslodzījuma vietas nometnē Taišetā Teklai Rivarai Rīgā. 1956. gada janvāris. OMF 5161

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

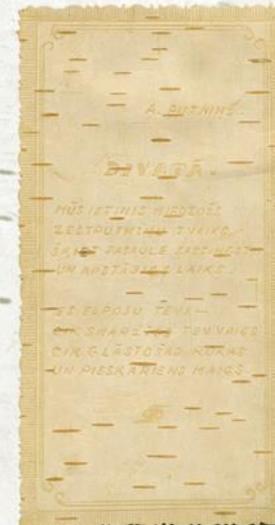
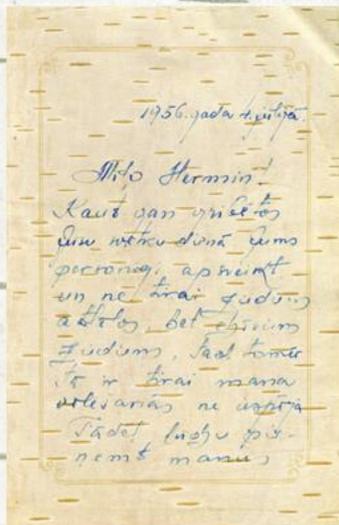
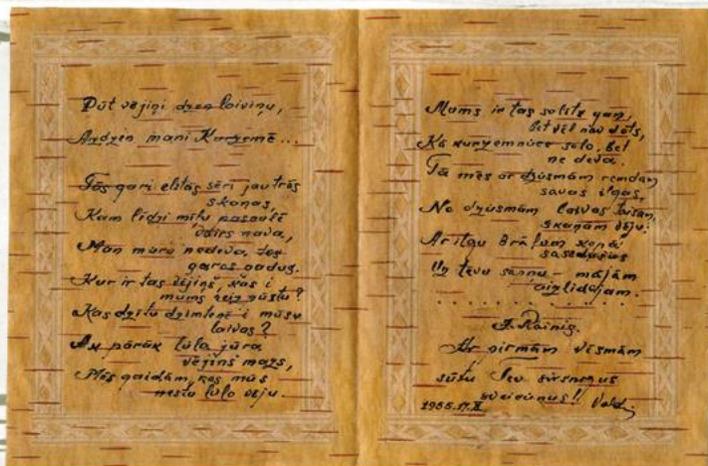
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Apsveikuma kartīte uz bērza tāss, kuru Voldemārs Mežaks nosūtījis no ieslodzījuma vietas nometnē Taišetā Teklai Rivarai Rīgā. 1955. gada 14. oktobris. OMF 5158/2

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetas rajona uz Rīgu. 1956. gada 4. jūlijs. TMNM 40860

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetas rajona uz Rīgu. 1956. gada 14. aprīlis. TMNM 40841

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

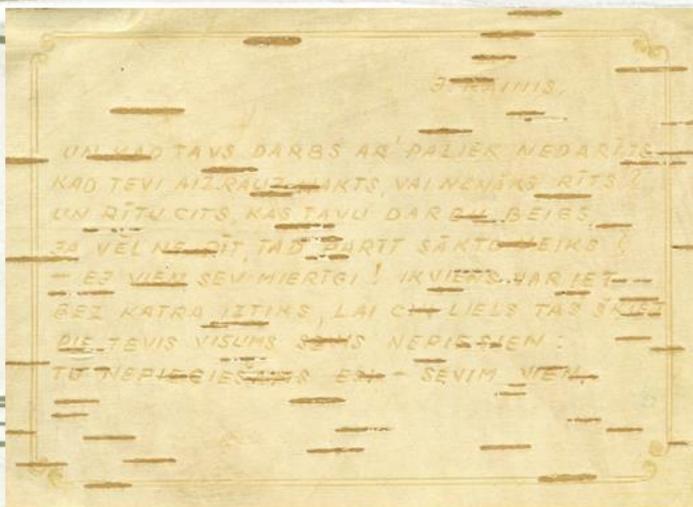
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetā rajona uz Rīgu. 1956. gada 31. jūlijs. TMNM 40865

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetā rajona uz Rīgu. 1956. gada 7. maijs. TMNM 40847

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetā rajona uz Rīgu. 1956. gada 21. maijs. TMNM 40850

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

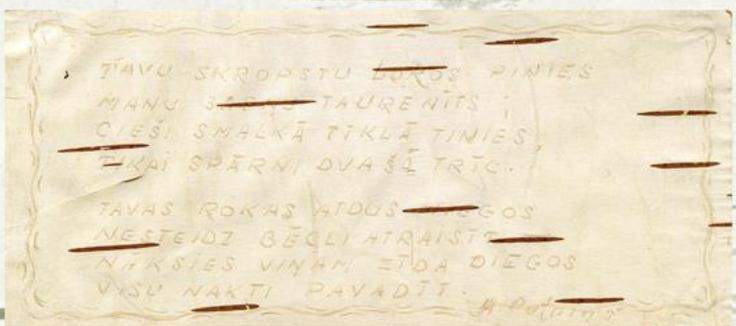
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

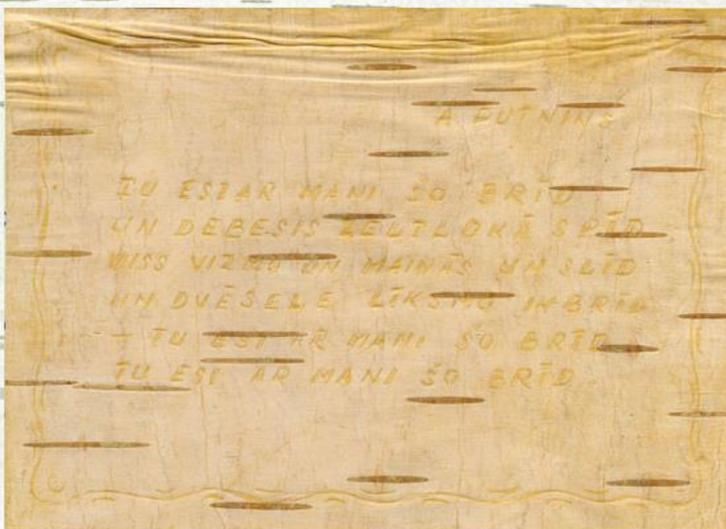
Par ekspozīciju

Sākums

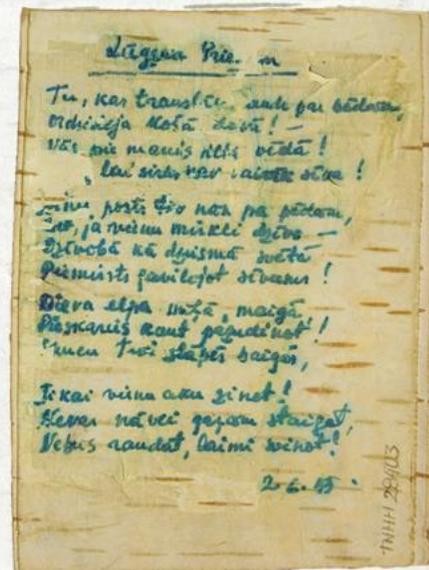
Atpakaļ

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetā rajona uz Rīgu. 1956. TMNM 40841

Voldemāra Mežaka vēstule uz bērza tāss Hermīnei Guds, sūtīta no Irkutskas apgabala Taišetā rajona uz Rīgu. 1956. gada 26. maijs. TMNM 40853

Aleksandra Pelēča (1920-1995) vēstule no izsūtījuma Amūras apgabala Tigdas rajonā savai bijušai skolniecei Veltai Kalniņai (1926-2006) Krāslavas rajona Ezerniekos. 1955. gada 19. jūnijs. TNMM 28403

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

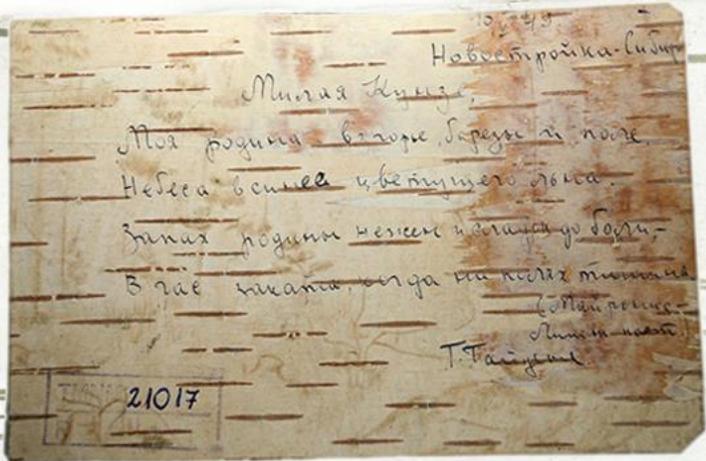
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāse
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

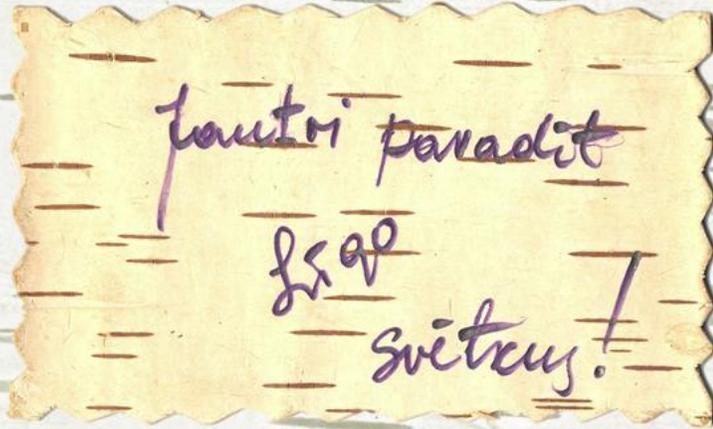
Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Apsveikums Sofijai Mildai Melderei (1899-1988) vārda dienā no kaimiņienes Krasnojarskas apgabala Ingašas rajona Zavodovkas mežsaimniecības Novostroikas nometnes Sibīrijā - Gražinas Gaidienes (1911 - 1989). 1949.gada 15.maijs. TMNM 21017

Matildes Kaktiņas (1882-1956) apsveikums Līgo svētkos Ancelānu ģimenei Secē. Vēstule sūtīta no izsūtījuma vietas Omskas apgabala Tjukaļinskas rajonā. 1951.gada 10.jūnijs. AiVMM 19385/2

Lizetes Lūcijas Vadziņas-Vācietes (1920-2002) sūtītais apsveikums no izsūtījuma Sibīrijā Tomskas apgabala Belajas ciemā savam vīram Kārlim Vadziņam-Vācietim (1908-1981) Komī. 1950. gada 19. marts. TNMM 21551

UNESCO nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

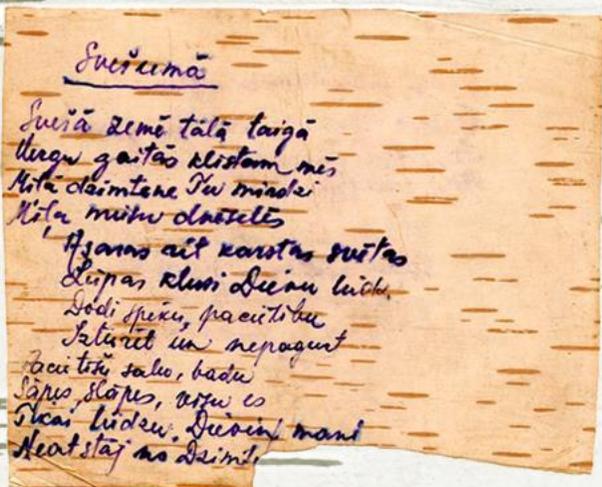
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Nezināma autora dzejoļi uz bērza tāss. Nometinājumā Tomskas apgabala Asinas rajonā esošā Gaida Eglīte (1927-2008) to nosūtījusi savai bijušajai kaimiņienei Laurai Rozenštrauhai (1930-2001), kas atradusies nometinājuma vietā Amūras apgabala Kuibiševkas rajonā. 1949. gada 24. maijs. OMF 1121/1-2

Elzas Trumekalnes (dzim. 1938) apsveikums Lieldienās mātes māsām Mīlei un Annai Madonas apriņķa Bērzaunes pagastā, sūtīts no Omskas apgabala Uljanovskas rajona. 1950. gads. MNM 37344

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1941. gadā deportētie

Kārlis Kalēvics

Rasma Kraukle

Lilija Binava-Binaus

Pretošanās kustības
dalībnieki

Voldemārs Mežaks

Aleksandrs Pelēcis

1949. gadā 25. martā
deportētie

Matilde Kaktiņa

Lūcija Vadziņa-Vāciete

Gaida Eglīte

Elza Trumekalne

1944.-1951. gadā represētie

Ernests Ķirķis

Arnolds Driķis

1948. gadā no Lietuvas
deportētie

Gražina Gaidiene

**UNESCO
nominācija**

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

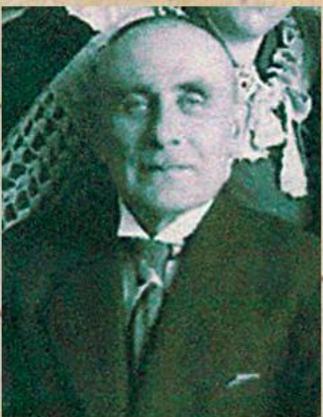
Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1941. gadā deportētie

Kārlis Kalevics

Kārlis Roberts Kalevics (1877-1945), advokāts Tukumā (Latvija), deportēts 1941. gada 14. jūnijā uz Kirovas apgabala Kaiskas rajonu, notiesāts uz 10 gadiem labošanas darbu nometnē Vjatlagā, miris Vjatlaga 7. lagpunktā.

Advokāts Roberts Kalevics sodīts ar 10 gadiem stingra režīma labošanas darbu nometnē Vjatlagā par to, ka bijis Tukuma miertiesnesis (1918-1925) un Tukuma-Talsu Zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks (1925-1933), dienējis 11. Talsu-Tukuma aizsargu pulkā un apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. Viņa sieva Vera (1890-1972) un jaunākais dēls Teodors (1925-1956?) dzīvoja nometinājumā Krasnojarskas apgabala Kazačinskas rajonā. 1959. gada 20. novembrī Vera atgriezās Tukumā. Ar meitas Viktorijas atbalstu viņai izdevās saņemt atļauju izbraukt no Padomju Savienības. Pie draugiem Latvijā Vera atstāja visu, ko viņai varētu atņemt uz robežas, tai skaitā no Vjatlaga saņemtās vīra vēstules uz bērza tāss, kuras rakstītas krievu valodā. Latvijas Republikas proklamēšanas dienu - 1961. gada 18. novembri- viņa svinēja Austrālijā Sidnejas latviešu sabiedrībā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāse
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1941. gadā deportētie

Rasma Kraukle

Rasma Kraukle (1927-2008), skolniece no Rīgas apriņķa Tomes pagasta (Latvija), kopā ar ģimeni deportēta 1941. gada 14. jūnijā uz Krasnojarskas apgabala Nižņijingašas rajona Meždurečjes sādžu (Krievija), atbrīvota 1958. gada 3. jūlijā, apprecējusies ar Bratskas HES inženieri un dzīvojusi Krievijā, kopā ar meitu atgriezusies Latvijā pēc vīra nāves 1984. gadā, dēls palicis Krievijā. Rasma Kraukle Sibīrijā nokļuva 14 gadu vecumā, bet Ilga Silgaile (dz. 1924) – 17 gadu vecumā. Viņu tēvi kopa zemi, cirta un pludināja kokus pa Daugavu. Fēlikss Krauklis (1893-1941) bija arī ērgelnieks, vietējā kora diriģents un teātra režisors, bet Aleksandrs Silgailis (1889-1942) – pagasta aizsargu nodaļas priekšnieks. 1941. gada 14. jūnijā abas ģimenes deportēja. Vīri mira Vjatkas nometnēs, bet sievas un bērni dzīvoja teļu būdā un izstrādāja mežus ar cirvjiem un rokas zāģiem Krasnojarskas apgabalā. Ilgas māte nomira, brālis pazuda kādā bērnu namā Kinskā. Ilga 1946. gadā kopā ar simtiem bāreņu atgriezās Latvijā ar tā saukto bērnu vilcienu, bet Rasma atbrauca nelegāli 1947. gadā. Pēc trim gadiem viņu apcietināja par bēgšanu un nosūtīja atpakaļ. Latvijā Rasma atgriezās tikai 1984. gadā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

1949. gada 25. martā
deportētie

Lilija Binava-Binaus

Binavu-Binausu ģimēni no Zemītes pagasta Kukšu muižas apkārtnes „Bangām” izsūtīja 1941. gada 14. jūnijā. Ģimenei piederēja 14 ha liela jaunsaimniecība, kuru Fricis Binavs (1901-1942) ieguva no sava brāļa, kas zemi īpašumā bija saņēmis par piedalīšanos Latvijas Brīvības cīņās. Lilija (1906- 1996) ar bērniem – sešgadīgo Ilmāru (1935) un vienpadsmitgadīgo Hildu Irēnu (1930-1942) – nonāca Krasnojarskas apgabalā, bet ģimenes galva Fricis - Vjatlagā. 1942. gada janvārī smagi saslima Hilda Irēna, un pēc mokošas slimības viņas dzīvība Lilijas rokās izdzisa Murtas slimnīcā. Lilija neko nezināja par vīra turpmāko likteni. Ziņu par vīru viņai atnesa no Vjatlaga nometnes atlaistais neglābjami slimais bijušais Zemītes skolas direktors Puriņš gandrīz gadu pēc vīra nāves. Lilija no bada un pārdzīvojumiem saslima, bet liktenis bija lēmis viņai izķepuroties no slimības. Ilmārs Latvijā pārbrauca 1946. gadā ar tā saukto bērnu vilcienu, bet Lilijai iespēja atgriezties Latvijā radās 1956. gadā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1944.-1951. gadā
represētie

Ernests Ķirķis

Ernests Ķirķis (1913-1989) bija apguvis miesnieka amatu un strādāja gaļas veikalā kūrortpilsētā Jūrmalā. 1942. gadā Ernests salaulājās ar Lidiju un cerēja dzīvot laimīgi, bet tai pat gadā viņu iesauca vācu palīgpolicijā. 1944. gada 14. oktobrī padomju karaspēks ieņēma Rīgu, drīz vien arī Jūrmalu. 17. novembrī Ernestu apcietināja. Sevišķā apspriede 1945. gada 22. aprīlī piesprieda viņam sodu – 5 gadus labošanas darbu nomētnē par dienestu vācu palīgpolicijā un piedalīšanos padomju izpletņlēcēju ķeršanā Babītes apkārtnē. Sodu viņš izcietā Širokklagā (Molotovas, tag. Permas apgabalā) un Vitegorskajā (Vologdas apgabalā). Atgriezies Latvijā, strādājis par izcirtēju kolhozu tirgū Majoros, bijis sagādnieks, pārdevējs-izcirtējs dažādos patērētāju biedrības gaļas veikalos Jūrmalā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

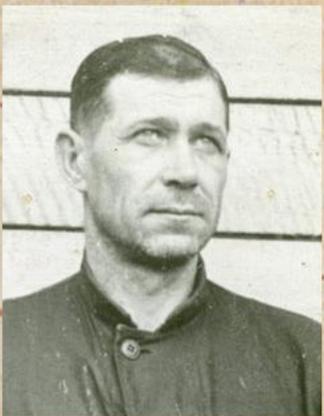
Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1944.-1951. gadā
represētie
Arnolds Driķis

Kalējs Arnolds Driķis (1913-1985) ar ģimeni Otrā pasaules kara beigās devās bēgļu gaitās un no dzimtās Vidzemes nonāca Kurzemē – Kabiles pagastā. 1946. gada 26. oktobrī viņš tika arestēts un apsūdzēts par dzimtenes nodevību un piederību kontrrevolucionārai organizācijai. A. Driķa nodarījums – palīdzība Nacionālajiem partizāniem, proti, viņš iedevis maisu ar kartupeļiem, kad vīri atnākuši uz Driķu ģimenes mājām un lūguši pārtiku. Latvijas PSR IeM karaspēka kara tribunāls 1951. gada 11. aprīlī Arnoldu Driķi notiesāja ar brīvības atņemšanu uz 25 gadiem, tiesību atņemšanu uz 5 gadiem un mantas konfiskāciju. Kalēja Driķa bērni – Laimonis (dzim. 1933.), Skaidrīte (dzim. 1937), Roberts (dzim. 1943.) un Arvīds (dzim. 1949.), kurš piedzima tad, kad tēvs jau atradās apcietinājumā, – palika mātes Annas Liliņas (1910-1988) apgādībā. 1956. gada 17. jūlijā Baltijas apgabala kara tribunāls spriedumu grozīja, samazinot sodu līdz 10 gadiem, un uz amnestijas pamata Arnoldu Driķi atbrīvoja no ieslodzījuma Irkutskas apriņķa Ozerlagā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Pretošanās kustības
dalībnieki

Voldemārs Mežaks

Voldemārs Mežaks (1914-1985), dzelzceļa meistars Ventspilī (Latvija), pretošanās kustības dalībnieks, Latvijas Nacionālās padomes Ventspils grupas vadītājs, arestēts 1945. gada 5. novembrī, 1946. gada 16. maijā notiesāts uz 25 gadiem labošanas darbu nometnē un tiesību atņemšanu uz 5 gadiem, nosūtīts uz Sevdvinlāgu (Severodvinskas labošanas darbu nometni) Arhangeļskas apgabala Beļskā, 1954. gadā pārvietots uz Ozerlāgu Irkutskas apgabala Taišetā, atbrīvots 1957. gada 17. jūnijā, atgriezies Latvijā un dzīvojis Jelgavā.

Voldemārs Mežaks darbojās Latvijas Centrālajā padomē (LCP), kas dibināta 1943. gada 13. augustā kā demokrātisko spēku nevardarbīgās pretošanās organizācija vācu okupētajā Latvijā. V. Mežaks vadīja LCP grupu Ventspilī, organizējot bēgļu laivas no Kurzemes uz Gotlandes salu Zviedrijā, nododot šifrētu informāciju un izdodot nelegālu laikrakstu. LCP turpināja darboties arī padomju okupācijas laikā. Pēdējā bēgļu laiva uz Gotlandi izbrauca 1945. gada septembrī, bet galamērķi nerasniedza. V. Mežaku apcietināja 5. novembrī. Viņu tiesāja kopā ar vēl 33 citiem grupas locekļiem un piesprieda cietumsodu – 25 gadus labošanas darbu nometnē. Viņam laimējās, jo Irkutskas apgabala Taišetas nometnēs – Ozerlagā – viņš pavadīja tikai 15 gadus, būvējot Baikāla-Amūras maģistrāli. Pēc atgriešanās Latvijā viņš dzīvoja senajā Kurzemes pilsētā Jelgavā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Pretošanās kustības
dalībnieki

Aleksandrs Pelēcis

Aleksandrs Pelēcis (1920-1995), dzejnieks un skolotājs no Valkas (Latvija). Aleksandrs Pelēcis bija uzrakstījis dažus dzejoļus nelegālajam laikrakstam „Kurbads”. Viņu apcietināja 1946. gada 17. janvārī kā Latvijas nacionālo partizānu organizācijas dalībnieku. Tā kā viņš bijis iesaukts Latviešu leģionā un pēc kapitulācijas izvairījies no dienesta padomju armijā, viņam piesprieda 10 gadus labošanas darbu nometnēs Taišetā pie Baikāla-Amūras maģistrāles un 5 gadus bez tiesībām atgriezties Latvijā. 1955. gadā saņēmis atļauju pārcelties pie 1949. gadā izsūtītajiem ģimenes locekļiem uz Tigdas rajonu. Atļauju atgriezties Latvijā saņēmis tikai 1969. gada 30. aprīlī. Sibīrijā pagāja dzejnieka mūža 23 gadi. Pēc atgriešanās viņš dzīvoja Talsos un strādāja nekvalificētus darbus komunālo uzņēmumu kombinātā, bet turpināja rakstīt. Līdz 1991. gadam viņam bija aizliegts publicēties.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1948. gadā no Lietuvas
deportētie

Gražina Gaidiene

Gražina Gaidiene, skolotāja Kauņā (Lietuva), deportēta 1948. gada 23. maijā uz Krasnojarskas apgabala Ingašas rajona Zavodovkas mežsaimniecības Novostroikas nometni (Krievija), strādājusi vietējā skolā, atgriezusies Lietuvā un turpinājusi strādāt par skolotāju Kauņā.

Lietuviete Gražina Gaidiene bija studējusi franču valodu Sorbonā, dzīvoja Lietuvas senajā pilsētā Kauņā un strādāja par skolotāju. Viņas vīrs Antanas Gaidis bija arestēts par pretpadomju darbību 1945. gadā. Sibīrijā viņa sadraudzējās ar latvieti Sofiju Mildu Melderi, kas ar trim bērniem 1941. gada 14. jūnijā bija izsūtīta no Tukuma apriņķa Tumes pagasta „Birzjāņiem”. Viņas vīrs Fricis Melderis – turīgu māju saimnieks un aizsargu organizācijas biedrs – bija no ģimenes atšķirts, nosūtīts uz Vjatlagu un miris, tikai Sofija to nezināja. Abas Sofijas meitas – padsmiņieces Lida un Dzidra – 1946. gada rudenī bija mērojušas simtiem kilometru garo ceļu cauri taigai uz Krasnojarsku, lai ar tā saukto bērnu vilcienu atgrieztos Latvijā. Sofijas dēliņš Jānis Gražinai atgādināja par pašas bērniem, kas bija palikuši Kauņā māsas ģimenē.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

1949. gada 25. martā
deportētie
Matilde Kaktiņa

Matilde Kaktiņa (1882-1956), zemniece no Jēkabpils apriņķa Daudzevas pagasta (Latvija), 1949. gada 25. martā brīvprātīgi devusies līdz vedeklai Martai Kaktiņai un mazmeitai Inārai, kas deportētas kā „bandīta” (nacionālā partizāna) Ļeva Kaktiņa ģimenes locekles uz Omskas apgabala Tjukaļinskas rajonu, mirusi 1956. gada 7. aprīlī. Sibīrijā viņai atņemtas tiesības atgriezties Latvijā. Lēmumu par atbrīvošanu tuvinieki saņēmuši Matildes bērū dienā.

Matilde Kaktiņa jaunībā bija dzīvojusi Pēterburgā un Maskavā. Viņas vīrs mira Padomju Krievijā 1919. gadā. Matilde ar trim maziem bērniem atgriezās Latvijā un viena saimniekoja Daudzevas pagasta „Iecavniekos”. 1940. gada 17. jūnijā Latviju okupēja padomju karaspēks, un drīz vien Kaktiņu ģimene nokļuva nevēlamo statusā. Viņas meitu Vilmu (1914-1942) kopā ar vīru Borisu Šavrovu un diviem maziem puikām – Borisu (1938-?) un Jāni (1940-?) – deportēja uz Sibīriju 1941. gada 14. jūnijā. Vilmu nošāva, Boriss mira kādā Vjatkas nometnē, zēni pazuda bez vēsts. Matildes dēls mežsargs Ļevs Kaktiņš atbalstīja nacionālo partizānu grupu un krita apšaudē ar čekistiem 1945. gada 28. oktobrī. Ļeva sievu Martu (1913-?) un meitu Ināru (dz. 1942) kā bandīta radnieces deportēja uz Sibīriju 1949. gada 25. martā. Matilde brauca līdz brīvprātīgi. Viņa mira Sibīrijā 1956. gada 7. aprīlī. Tieši viņas bērū dienā pienāca atļauja atgriezties Latvijā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1949. gada 25. martā
deportētie

Lūcija Vadziņa-Vāciete

Lizete Lūcija Vadziņa-Vāciete (1920-2002), skolotāja no Talsu apriņķa Lībagu pagasta (Latvija) Kārļa Vadziņa-Vācieša sieva, deportēta 1949. gada 25. martā uz Tomskas apgabala Piškinotroickas rajona Lomovickas ciemu (Krievija) kā politiski ieslodzītā ģimenes locekle, atbrīvota 1957. gada 18. maijā, atgriezusies Talsos.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sībirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1949. gada 25. martā
deportētie
Gaida Eglīte

Gaida Eglīte (1927-2007), kultūras dzīves organizētāja Valmieras apriņķa Idus pagastā (Latvija), kopā ar tēvu Krišu (1889-1953), māsu Liju (dzim. 1930) un pamāti Mildu (1903-1983) deportēta 1949. gada 25. martā uz Tomskas apgabala Asinas rajonu. Strādājusi kolhozā dažādus lauku darbus un kopusi teļus, vēlāk pārvietota uz ķieģeļu cepli, atbrīvota 1956. gada 18. aprīlī, atgriezusies dzimtajā Tomes pagastā un strādājusi kolhozā.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

1949. gada 25. martā

deportētie

Elza Trumekalne

Elza Trumekalne (dzim. 1938), skolniece no Madonas apriņķa Bērzaunes pagasta (Latvija), deportēta 1949. gada 25. martā kā kolektīvizācijas pretinieka Pētera Trumekalna meita uz Omskas apgabala Uljanovskas rajona Petrovskas padomju saimniecību. Trumekalnu ģimene atļauju atgriezties Latvijā saņēma 1956. gada 4. decembrī, taču Elza atbrauca uz Latviju tikai pēc mācību gada beigām – 1957. gada vasarā. Elza ir pabeigusi vakara vidusskolu Madonā un Rīgas 1. medicīnas skolu. Strādājusi par vecmāti Madonā.

Mazā Elza bija 11 gadus veca un mācījās Madonas apriņķa Bērzaunes pamatskolas 3. klasē. 1949. gada pavasarī bija dots rīkojums visā Latvijā dibināt kolhozus, tā kā Elzas tēvs Pēteris Trumekalns (1904-1991) iebilda pret kolhozu dibināšanu. 25. marta agrā rītā viņa mājās „Kalnaviļķēnos” ieradās bruņoti vīri un pavēlēja ģimenei sapakot mantas tālam ceļam. Pēteri, viņa sievu Bertu (1908-1991) un mazo Elzu (dz. 1938), lopu vagonā nosūtīja uz Omskas apgabala Uljanovskas rajona Petrovku. Tajā dienā deportēja arī Elzas tēvabrāļa ģimeni ar diviem maziem bērniem un daudzus citus – pavisam 44 271 Latvijas iedzīvotāju. Izsūtījumā Elza daudz slimoja, tādēļ pēc atgriešanās Latvijā 1957. gadā viņa nolēma iestāties medicīnas skolā. Elza izmācījās par vecmāti, strādāja Madonā un palīdzēja nākt pasaulē tūkstošiem mazuļu.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Pirmā padomju okupācija

1940. gada 14. jūnijs – 1941. gada 22. jūnijs

Nacistiskās Vācijas okupācija

1941. gada 22. jūnijs – 1945. gada 9. maijs

Otrā padomju okupācijas perioda sākums

1945. gada 9. maijs – 1949. gada 25. marts

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāse
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Pirmā padomju okupācija. 1940. gada 14. jūnijs - 1941. gada 22. jūnijs

1940. gada 14. un 15. jūnijā Padomju Savienības iekšlietu karaspēka vienības uzbrūk Latvijas Republikas robežsargu mītnēm Masļenkos un Šmailjos.

1940. gada 16. jūnijā Padomju Savienība iesniedz ultimātu Latvijas Republikas valdībai ar prasību ielaist valstī neierobežotu Sarkanās armijas kontingentu.

1940. gada 17. jūnijā Sarkanā armija okupē Latvijas teritoriju.

1940. gada 19. jūnijā PSRS ārkārtas pārstāvja Andreja Višinska vadībā izveido jaunu Latvijas Tautas valdību.

1940. gada 5. jūlijā izsludinātas Tautas saeimas vēlēšanas.

1940. gada 8. jūlijā Valsts prezidents Kārlis Ulmanis paraksta likumu par aizsargu organizācijas likvidēšanu.

1940. gada 14. un 15. jūlijā notiek nedemokrātiskas Tautas saeimas vēlēšanas.

1940. gada 21. jūlijā jaunievēlētā Latvijas Tautas saeima pasludina Latviju par Padomju republiku.

1940. gada 22. jūlijā Latvijas Tautas saeima pieņem likumus par zemes, banku, lielo rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumu nacionalizāciju.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāse
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Pirmā padomju okupācija. 1940. gada 14. jūnijs - 1941. gada 22. jūnijs

1940. gada 22. jūlijā uz Krieviju deportē Latvijas Valsts prezidentu Kārli Ulmani.

1940. gada 5. augustā pieņemts lēmums par Latvijas uzņemšanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā.

1940. gada 13. augustā Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas CK (VK(b)P CK) Politbirojs apstiprina Latvijas PSR Konstitūciju.

1941. gada 16. maijā PSRS Valsts drošības tautas komisariāts nosūta uz VK(b)P CK lēmuma projektu „Par pasākumiem Lietuvas, Latvijas un Igaunijas PSR attīrīšanai no pretpadomju, kriminālajiem un sociāli bīstamajiem elementiem”.

1941. gada 14. jūnijā pieņemts PSRS Iekšlietu tautas komisariāta pasākumu plāns, lai pārsūtītu, izvietotu un nodarbinātu no Lietuvas PSR, Latvijas PSR, Igaunijas PSR un Moldāvijas PSR deportējamās iedzīvotājus.

1941. gada 10. līdz 14. jūnijā arestē Sarkanās armijas 24. teritoriālajā korpusā iekļautos bijušās Latvijas armijas virsniekus.

1941. gada 14. jūnijā notiek Latvijas pilsoņu pirmā masveida deportācija uz PSRS, izsūta 15 443 cilvēkus.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Nacistiskās Vācijas okupācija. 1941. gada 22. jūnijs – 1945. gada 9. maijs

1941. gada 22. jūnijā Vācijas karaspēks uzbrūk PSRS un sāk Latvijas okupāciju.

1941. gada 4. jūlijā nodedzina ebreju galveno sinagogu Rīgā.

1941. gada 17. jūlijā Berlīnē izveido Okupēto Austrumu apgabalu (Ostland) ministriju.

1941. gada 3. augustā Krievijas Sarkanajā armijā izveido 201. latviešu strēlnieku divīziju, uzsākot latviešu karavīru mobilizāciju.

1941. gada 15. augustā izdots rīkojums visiem pieaugušajiem cilvēkiem reģistrēties vācu Darba pārvaldē.

1941. gada 30. novembrī sākas Rīgas geto iemītnieku masveida iznīcināšanas akcija Rumbulā, Rīgas pievārtē.

1943. gada 10. februārī Ādolfs Hitlers Berlīnē paraksta rīkojumu par Latviešu SS leģiona izveidošanu un 1919. līdz 1924. gadā dzimušo vīriešu mobilizāciju.

1943. gada 23. februārī izsludina pavēli par 1919. līdz 1924. gadā dzimušo personu mobilizāciju darba dienestā.

1943. gada 13. augustā Rīgā nodibina latviešu nacionālās pretošanās kustības centrālo organizāciju – Latvijas Centrālo padomi (LCP).

1943. gada 16. novembrī izsludina pavēli par visu 1914. līdz 1924. gadā dzimušo vīriešu mobilizāciju latviešu leģionā, draudot nošaut visus, kas pretosies.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Nacistiskās Vācijas okupācija. 1941. gada 22. jūnijs - 1945. gada 9. maijs

1943. gada 28. novembrī Teherānas konferencē ASV, Lielbritānijas un PSRS vadītāji vienojas, ka PSRS pēc kara ir tiesības brīvi rīkoties Baltijas valstīs un Austrumeiropā.

1944. gada martā vācu iestādes izveido Latviešu SS leģiona 19. divīziju.

1944. gada 29. aprīlī Gestapo arestē LCP vadītāju Konstantīnu Čaksti.

1944. gada 18. jūlijā Sarkanās Armijas 43. latviešu strēlnieku gvardes divīzija ar kaujām ielaužas Latvijas teritorijā.

Sākas otrā padomju okupācija.

1944. gada 13. oktobrī Sarkanā armija ieņem Rīgu.

1944. gada 22. oktobrī izveidojas Kurzemes cietoksnis jeb Kurzemes katls.

1945. gada 5. februārī Jaltas konferencē ASV, PSRS un Lielbritānijas vadītāji vienojas par Vācijas sadalīšanu okupācijas zonās un Baltijas valstu atstāšanu PSRS.

1945. gada 20. aprīlī Potsdamā dibina Latvijas Nacionālo Padomi, kas pretendē uz Pagaidu valdības statusu.

1945. gada 5. maijā Liepājas teātrī plānota Kurzemes Zemes (Tautas) padomes dibināšanas ceremonija un Latvijas Pagaidu valdības izveidošana.

1945. gada 7. maijā Berlīnē notiek Vācijas bezierunu kapitulācija.

1945. gada 8. maijā kapitulē vācu karaspēka grupējums Kurzemē, tai skaitā Latviešu SS leģiona 19. divīzija.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Otrā padomju okupācijas perioda sākums. 1945. gada 9. maijs – 1949. gada 25. marts

1945. gada 24. jūnijā Maskavas Sarkanajā laukumā notiek padomju armijas uzvaras parāde.

1945. gada jūlijā Kurzemē nodibinās Latvijas Nacionālo partizānu organizācija.

1945. gada 2. septembrī beidzas Otrais pasaules karš.

1945. gada 9. septembrī Ventspils apriņķa Zlēku pagastā dibināta Ziemeļkurzemes partizānu organizācija.

1945. gada 8. oktobrī pieņemts Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas CK un Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes lēmums pārbaudīt un „attīrīt vietējos padomju kadrus no šķiriski svešiem un nacionālistiskiem elementiem”.

1945. gada 31. oktobrī LPSR Valsts drošības komiteja Ventspilī sāk plašus Latvijas Centrālās Padomes Ventspils sakaru grupas aktīvistu arestus.

1945. gada 20. novembrī darbu sāk Nirnbergas kara tribunāls Vācijā.

1946. gada 26. janvārī janvārī Rīgā sākas nacistu kara noziedznieku tiesas prāva.

1946. gada 24. martā Latvijas PSR TKP pārdēvē par Latvijas PSR Ministru Padomi.

1946. gada 16. maijā notiek LPSR Iekšlietu ministrijas karaspēka Kara tribunāla sēde, kas tiesā Latvijas Centrālās Padomes aktīvistus.

1946. gada 16. jūlijā Rietumvācijā dibināta Latviešu Pretestības Kustību Dalībnieku apvienība (LPKDA).

1947. gada 17. janvārī nāvēssodu piespriež nelegālo laikrakstu „Latvis” un „Mazais Latvis” izdevējiem.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Otrā padomju okupācijas perioda sākums. 1945. gada 9. maijs - 1949. gada 25. marts

1947. gada 16. februārī notiek nedemokrātiskas LPSR Augstākās Padomes vēlēšanas.

1947. gada 17. februārī sāk raidīt radio „Amerikas balss”, ko PSRS iedzīvotāji klausās nelegāli.

1947. gada 22. martā Latvijas PSR teritorijā darbojas 58 nacionālo partizānu grupas, kuras čekisti sauc par bandām.

1947. gada 21. maijā pieņemts VK(b)P CK lēmums „Par kolhozu celtniecību Lietuvas, Latvijas un Igaunijas PSR”.

1947. gada 26. maijā PSRS atceļ nāvessodu.

1948. gada 10. decembrī ANO pieņem Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju.

1949. gada 29. janvārī PSRS Ministru Padome pieņem lēmumu „Par kulaku un viņu ģimeņu, nelegālā stāvoklī esošo bandītu un nacionālistu ģimeņu, bruņotās sadursmēs nošauto un notiesāto bandītu ģimeņu, legalizējušos bandītu, kas turpina naidīgu darbību, un viņu ģimeņu, kā arī represēto bandītu atbalstītāju ģimeņu izsūtīšanu no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas teritorijas”.

1949. gada 17. martā LPSR Ministru Padome pieņem lēmumu „Par kulaku ģimeņu izsūtīšanu ārpus Latvijas PSR”.

1949. gada 25. marta deportācijas rezultātā izsūta 44 271 cilvēku (šis skaitlis iekļauj tos, kuri nebija uz vietas 25. martā un tika izsūtīti vēlāk).

1950. gada 12. janvārī PSRS atjauno nāvessodu.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1941. gada deportācijas

- No Latvijas deportēto iedzīvotāju sākotnējās ieslodzījuma un nometinājuma vietas
- Deportācija Latvijas pilsētās un pagastos

1949. gada deportācijas

- No Latvijas deportēto iedzīvotāju specnometinājuma vietas
- Deportācija Latvijas pilsētās un pagastos
- Deportēto Latvijas iedzīvotāju ešelonu „iekraušanas” un formēšanas punkti

1941. gada 14. jūnijā arestētie Latvijas iedzīvotāji tika nosūtīti uz nometnēm Pieurālos, Urālos, Tālajos Ziemeļos un Kazahijā. Skaitliski visvairāk arestēto Latvijas iedzīvotāju bija ieslodzīti Vjatkas, Usoljes, Ziemeļurālu, Noriļskas nometnēs, bet jāmin arī Aktjubinskas, Astrahaņas, Dubravas, Ivdeļas, Kargapoljes, Karagandas, Nirobas, Oņegas, Pečoras, Vorkutas, Ziemeļaustrumu, Sibīrijas, Taišetās, Uhtoļzemskas, Austrumurālu u. c. nometnes.

Deportētos ģimenes locekļus izvietoja galvenokārt Krasnojarskas apgabalā, daļu arī Novosibirskas apgabalā un Kazahijā. Karti sagatavoja Latvijas Valsts arhīva darbinieki, izpētot vairāk nekā piecus tūkstošus personu un apkopojot datus par to, kādās nometnēs viņi bija ieslodzīti un kādos rajonos bija nometināti viņu ģimenes locekļi.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

3. karte. 1941. gada 14. jūnijā no Latvijas deportēto iedzīvotāju sākotnējās ieslodzījuma un notinājuma vietas

■ Norietnes (pašreizējās administratīvās robežas)
▲ Cietums
▲ Norietināšanas vietas (pašreizējās administratīvās robežas)
 PSRS robeža
 Savienoto republiku robeža
 APSR, savienību un apgabala robeža
 Autonomo apgabalu un apgabala, savienību teritoriālo robežu
○ Administratīvā robeža
○ Pilsētas
 Piemēro: Administratīvo teritoriālo iedalījums 1941. gada sākumā

UNESCO nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

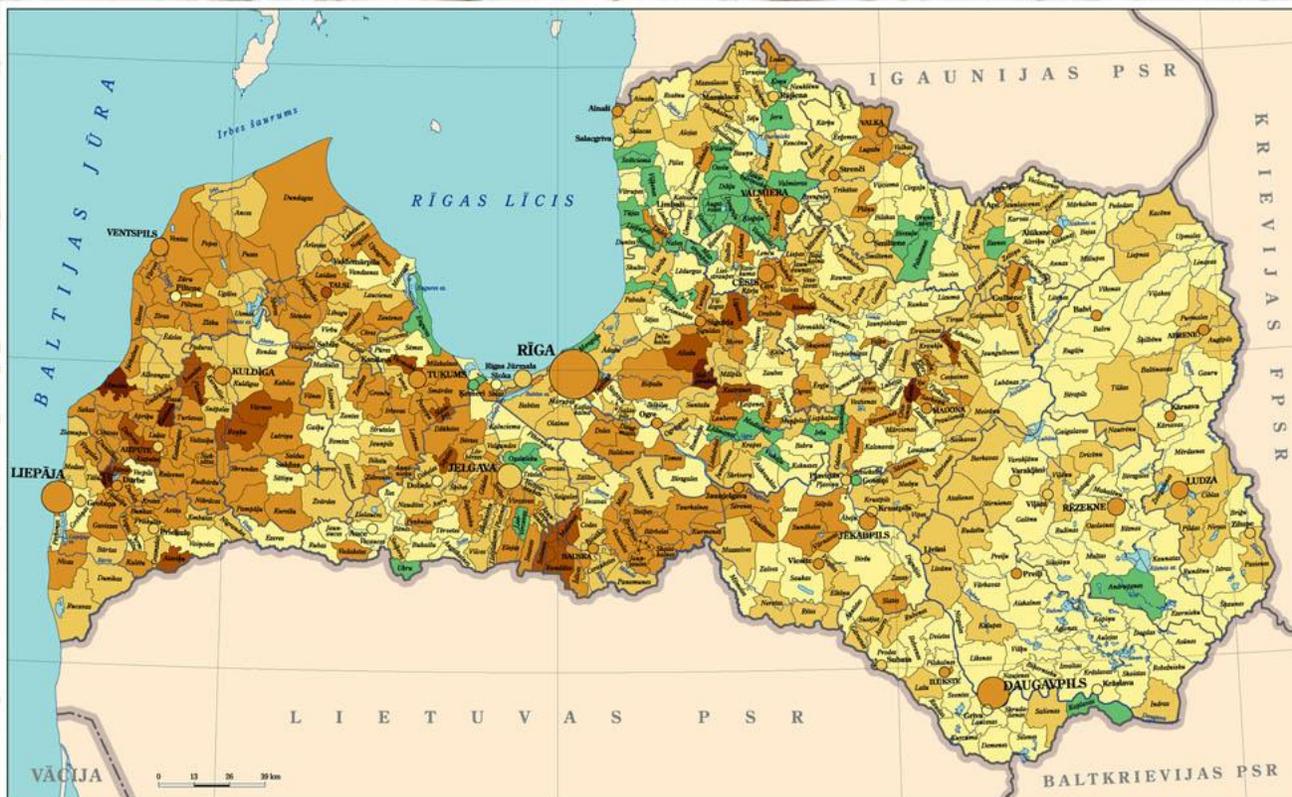
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

2. karte. 1941. gada 14. jūnija deportācija Latvijas pilsētās un pagastos.
Izdēto cilvēku īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita administratīvajā teritorijā

<ul style="list-style-type: none"> vairāk nekā 3% 2-3% 1-2% 0,5-1% mazāk nekā 0,5% nav ziņu par izsūtīšanu 	<ul style="list-style-type: none"> Latvijas PSR robeža Apmiņas robeža Pagasta robeža <p><small>Pasīvis: Administratīvi teritoriālais stāvoklis attiecī 1941. gada jūnijam</small></p>	<ul style="list-style-type: none"> REZERVE Pilsētas - apmiņas administratīvais centrs Cita pilsēta Pagasts
--	---	--

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītās vēstules uz bērza lāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1949. gada 25.–30. martā no Latvijas
deportēto iedzīvotāju spēcmetinājuma vietas
The places of special settlement of the Latvian
deportees of March 25–30, 1949

- ▲ Sākotnējās spēcmetinājuma vietas /
The initial places of special settlement
- ▲ Vēlākas spēcmetinājuma vietas /
The subsequent places of special settlement
- Deportēto Latvijas iedzīvotāju cēluma maršruti /
The routes of the trains with Latvian deportees

Piezīmes. Vēlākas spēcmetinājuma vietas nav parādītas,
ja tās atrodas ar sākotnējām spēcmetinājuma vietas.
Karte rāda arī reģionu administratīvo centri. Ja reģionu
administratīvo centru nosaukums atrodas ārpus reģiona
nosaukuma, reģionu nosaukums iekavās.
Note. The subsequent places of special settlement are not shown
if they coincide with the initial ones.
The map shows the administrative centres of the districts.
If the administrative centre of the district
does not coincide with the name of the district,
the latter is shown in parentheses.

- PSRS robeža / The border of the USSR
- Savienoto republiku robeža /
The border of the republics
- APSR, novads un apgabals robeža /
The border of autonomous republic and region
- Nacionālo un autonomo apgabalu un apgabalu,
novads robeža /
The border of the autonomous region

© TOMSKA
© UNIMEXA
© MONGOLIJA
© SIBIRIA
Pārtikas / Times
Piezīme. Administratīvo teritoriālo
sadalījums 1949. gada 1. maijā.
Note. The administrative territorial division
of May 1, 1949.
0 200 400 720 km

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

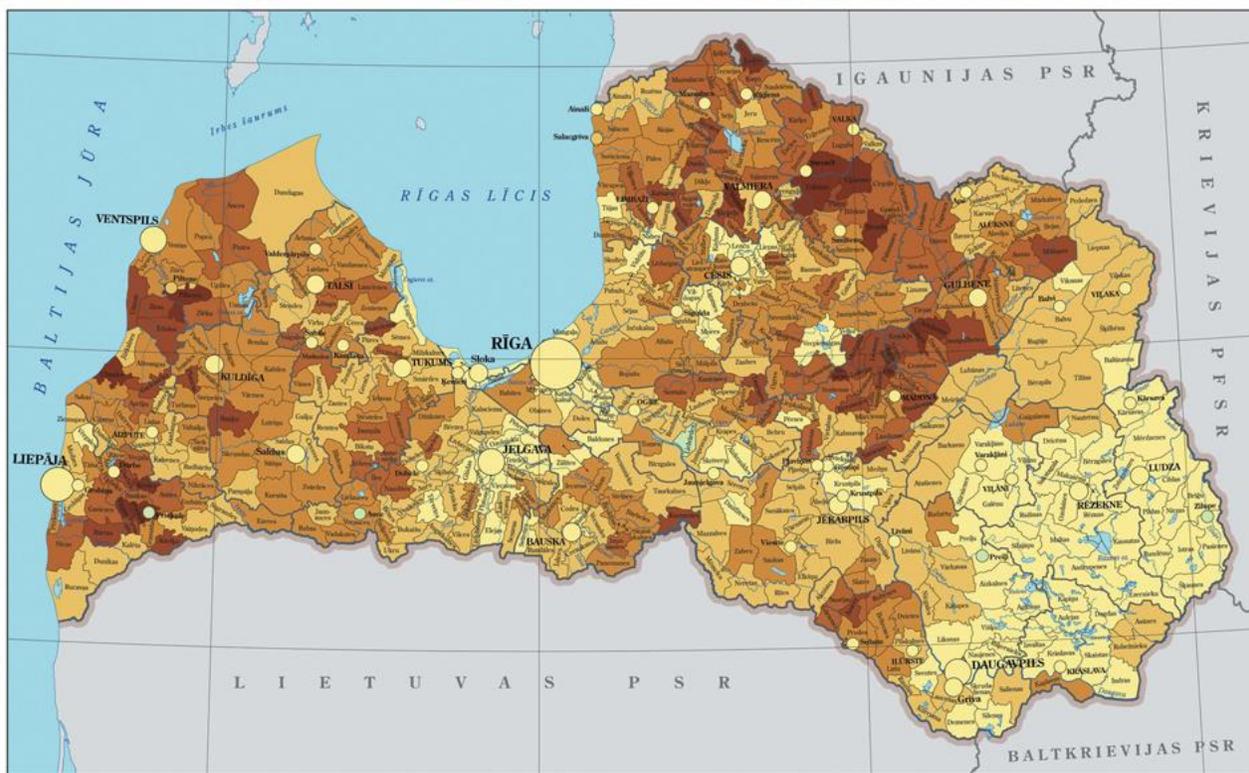
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītās vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1949. gada 25.–30. marta deportācija Latvijas pilsētās un pagastos.
Izsūtīto iedzīvotāju īpatsvars administratīvajā teritorijā
Deportation from Latvian towns and parishes in March 25–30, 1949.
The proportion of the deported inhabitants in the administrative territory

Izsūtīto cilvēku skaits procentos no kopējā iedzīvotāju
skaits administratīvajā teritorijā / The proportion of the deported
to the total number of inhabitants in the administrative territory

10–20%	2–6%
8–10%	Mazāk nekā 2% / Less than 2%
6–8%	
4–6%	Nav ziņas par izsūtīšanu / No information about the deportation

Latvijas PSR robeža / The border of the Latvian SSR
Apriņķa robeža / District border
Pagastu un pilsētas robeža / Parish and town border

TUKUMS Pilsēta – apriņķa administratīvais centrs /
Town – the administrative centre of the district
RĪJENA Cits pilsēta / Another town
PAGASTS Pagasts / Parish

Piezīme: Administratīvo teritoriālo iedalījums 1949. gada 1. janvārī.
Note: The administrative territorial division of January 1, 1949.

0 13 26 39 km

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

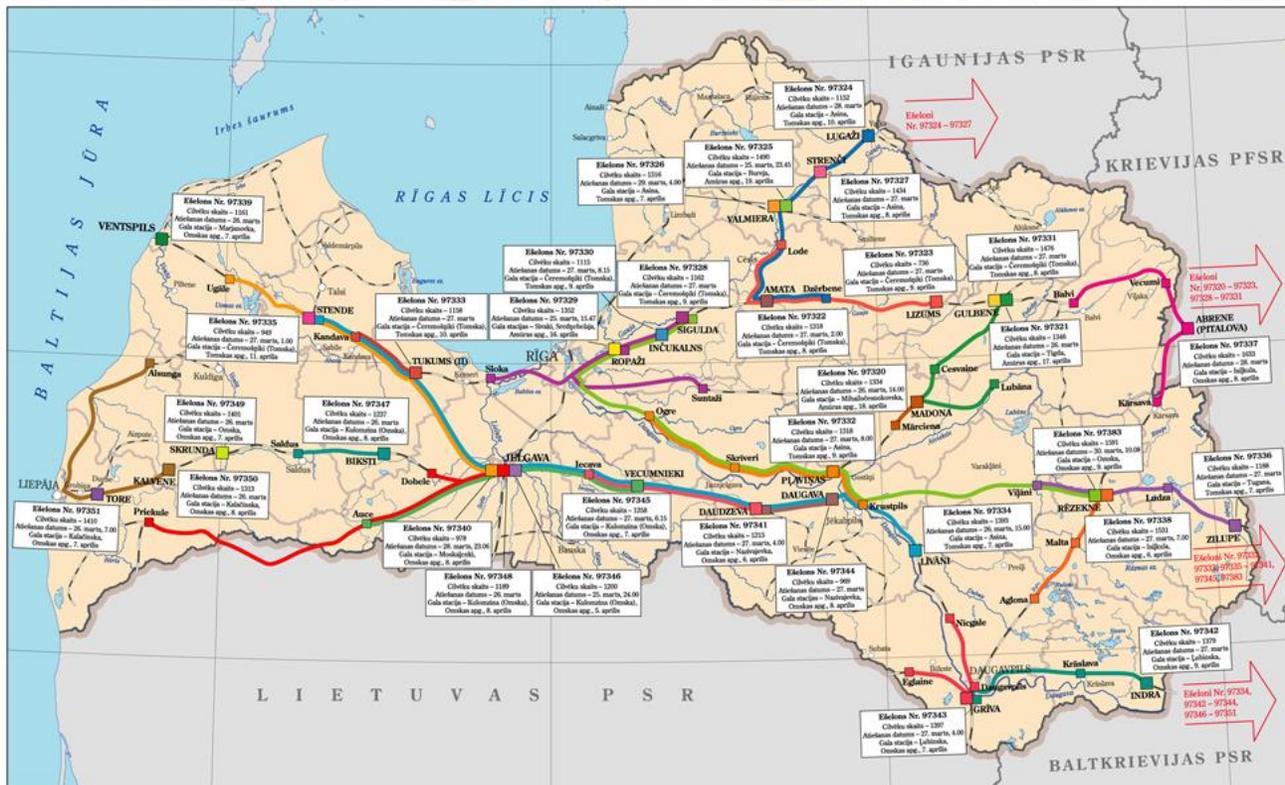
Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

1. karte. Deportēto Latvijas iedzīvotāju ešelonu iekraušanas un formēšanas punkti 1949. gada 25. martā

■ Gulbene	Formēšanas punkti (stacijas)		Dzelceļi
■ Cēvalne	Iekraušanas punkti (stacijas)		Latvijas PSR robeža
■ Cēvalne	Mērķtieci no iekraušanas punktiem uz formēšanas punktiem		Apriņķļa robeža

0 13 26 39 km

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tās
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

Virtuālā ekspozīcija „Vēstules nākamībai”

2009. gadā UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļauta Tukuma muzeja sagatavota nominācija „Sibirijā rakstītas vēstules uz bērza tās”. Nominācijā ietvertas 19 vēstules, kas rakstītas stingra režīma labošanas darbu nometnēs vai nometinājuma vietās Sibirijā laikā no 1941. līdz 1957. gadam.

Vēstules uz bērza tās glabājas 7 Latvijas muzejos: Tukuma muzejā, Latvijas Okupācijas muzejā, Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā, Daugavas muzejā, Madonas Novadpētniecības un mākslas muzejā un Talsu Novada muzejā.

Virtuālā ekspozīcija atspoguļo vēstulju autoru un adresātu dzīves gājumu un apliecina viņu spēju izdzīvot, pretoties, saglabāt pašlepnumu un piederību savai tautai.

Virtuālā ekspozīcija „Vēstules nākamībai” tapusi sadarbībā ar augstāk minētajiem muzejiem un Daugavpils Vēstures un mākslas muzeju, Jūrmalas pilsētas muzeju, Valmieras Novada muzeju, Ventspils muzeju, Enerģētikas muzeju, Latvijas Kara muzeju, kā arī Latvijas Valsts arhīvu un Francijas institūtu Latvijā.

Ekspozīcija sagatavota ES programmas „Eiropa Pilsoņiem” 4. aktivitātes „Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi” finansēta projekta „Vēstules nākamībai” ietvaros (2010-2011).

Virtuālās ekspozīcijas autores: Agrita Ozola, Zinta Paševiča

Materiālu atlase un apstrāde: Anita Neimane, Jānis Bārdiņš, Ingrīda Vistopola

Konsultants: Ritvars Jansons

Fotogrāfs: Kristīne Ozola

Grafiskā dizaina izstrāde: Dace Runča-Štelmahere (SIA „Biznesa konsultantu grupa”)

Programmētājs: Ingus Druva

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In Siberia written letters on birch bark
inscribed on the Latvian register in 2009
Memory of the World

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss
iekļauts Latvijas reģistrā 2009. gadā
Pasaules atmiņa

Par ekspozīciju

Sākums

Atpakaļ

UNESCO nominācija

Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) programma „Pasaules atmiņa” izveidota 1992. gadā ar mērķi saglabāt pasaules dokumentāro mantojumu, paplašināt piekļuvi tam un veicināt tā izziņu. Programma tiecas apzināt šo mantojumu, nodrošināt tā saglabāšanu un aizsardzību.

Tukuma muzeja sagatavotā nominācija „Sibīrijas vēstules uz bērza tāss” 2009. gadā iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Nominācija sagatavota sadarbībā ar sešiem Latvijas muzejiem - Latvijas Okupācijas muzeju, Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeju, Daugavas muzeju, Madonas Novadpētniecības un mākslas muzeju un Talsu novada muzeju.

Vēstules uz bērza tāss rakstītas Sibīrijā - ieslodzījuma vai spaidu darbu nometnēs un nometinājuma vietās - laikā no 1941. līdz 1956. gadam. Tās saviem tuviniekiem sūtījuši 10 represētie Latvijas un arī Lietuvas iedzīvotāji, kas piederēja vidusšķīrai un bija arestēti par pretpadomju uzskatiem vai dalību pretošanās kustībā, vai izsūtīti par piederību zemniecībai, politiskajām partijām, par nevēlēšanos stāties kolhozā. Latvijas muzejos nonākušas tikai 19 vēstules, tādēļ tās mūsdienās uzskatāmas par retumu.

Kopš tā brīža atrastas vēl nedaudzas vēstulītes uz bērza tāss, bet iespējams, ka to ir vēl vairāk un nākotnē šī nelielā septiņu muzeju izveidotā kolekcija papildināsies ar citiem priekšmetiem.

UNESCO
nominācija

Vēstules

Cilvēki

Notikumi

Karte

Video